

The larva of *Cyrnus crenaticornis* (Kolenati, 1859) (Trichoptera, Polycentropodidae)

by

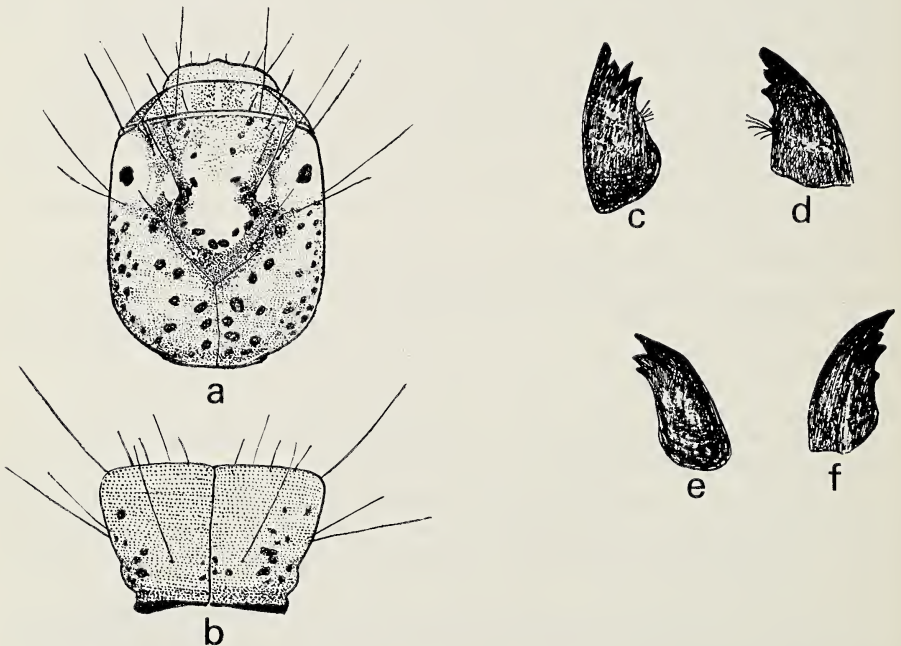
L. W. G. HIGLER

RIVON-Zeist

(RIVON-mededeling nr. 325)

Larvae of *Cyrnus crenaticornis* have been collected in a broad in the province of Overijssel in 1967 and 1968 (HIGLER, 1969). Some of them have been reared and the adults were identified als *C. crenaticornis*. The identification of *Cyrnus* larvae may cause some difficulties. ULMER (1909) describes a larva with the characteristics of both *C. crenaticornis* and *C. insolutus* which he calls *C. insolutus*, although in this key for the adults he mentions only *C. crenaticornis*. LEPNEVA (1964) does not mention *C. crenaticornis* although it is a Russian species (MARTINOV, 1934; BOTOSANEANU in ILLIES, 1967). LESTAGE (1921) did not know the larva and the fine studies on Polycentropodid larvae of EDINGTON (1964) and HICKIN (1967) do not contain descriptions of the species, because it is not British.

Cyrnus crenaticornis shows all features common to the genus. The only obvious characteristic of the larva, distinguishing it from the other species of the genus

Larva of *Cyrnus crenaticornis*. a. head in dorsal view; b. pronotum; c. left mandible laterodorsal; d. left mandible ventral; e. right mandible laterodorsal; f. right mandible ventral.

Larva of *Cyrnus crenaticornis*. a. mesothoracic leg, lateral view; b. prothoracic leg, lateral view; c. anal claw, lateral view.

is the head pattern. It resembles *C. flavidus* Mcl. but it lacks the light spot at the apex of the clypeus, while the central light spot of the clypeus is not sharply bound at its frontal area. The dark spots in the posterior half of the clypeus form a distinct ellipse (Fig. 1a). The length of the larvae reached 15 mm.

A good description of *C. flavidus* is given by EDINGTON (1964), MACDONALD (1950), LEPNEVA (1964), LESTAGE (1921) and SYLFVENIUS (1905).

The drawing in LEPNEVA (1964) resembles somewhat Fig. 1a and it is possible that she had larvae of *C. crenaticornis*. EDINGTON (pag. 287) states that the light apical spot in the clypeus sometimes lacks and that *C. flavidus* has not a very dark head pattern. In our (Dutch) specimens of *C. flavidus* the head pattern is in most cases rather dark and sharply bound in the frontal region as drawn in LESTAGE (1921), SYLFVENIUS (1905) and ULMER (1909).

A good characteristic of larvae of *C. insolutus* Mcl. is the dark division between the two pronotal halves. This species really has a very light head pattern as figured in EDINGTON (1964).

The larvae of *C. crenaticornis*, caught in the open-water margin of a wide autochthonic swamp-succession of *Stratiotes aloides* occurred in the same places as *C. flavidus*, but their life cycle seems to happen a month later (HIGLER, 1969).

Literature

- BOTOSANEANU, L., in J. ILLIES, 1967, Limnofauna Europaea. Stuttgart.
 EDINGTON, J. M., 1964, The Taxonomy of British Polycentropid larvae (Trichoptera). *Proc. Zool. Soc. London* 134: 281—300.
 HICKIN, N. E., 1967, Caddis larvae. Hutchinson, London.
 HIGLER, L. W. G., 1969, Trichoptera en Ephemeroptera in het Stratiotetum van de Plas Venematen. *Med. Hydrobiol. Ver.* 3 (ter perse).

- LEPNEVA, S. G. 1964, Fauna S.S.S.R. 2 (1) Trichoptera.
 LESTAGE, J. A., in E. ROUSSEAU, 1921, Les Larves et Nymphes Aquatiques des Insectes d'Europe.
 MACDONALD, W. W., 1950, The larvae of *Mystacides azurea* L., *Cyrnus flavidus* Mcl. and *Oxyethira simplex* R. *Proc. R. Ent. Soc. London (A)* 25 : 19—28.
 MARTINOV, A. V., 1934, Tableaux analytiques de la Faune de l'USSR. Publ. par l'Inst. Zool. Acad. Sci. Leningrad.
 SYLVENIUS, A. J., 1905-b. *Acta Soc. Fauna et Flora Fenn.* 27 : 131—132.
 ULMER, G., 1909, Die Süßwasserfauna Deutschlands 5-6 : 229—230.

Dagvlinders in het zuiden van Limburg in 1969. *Antocaris cardaminis* L. vind ik hier gewoon. Dit jaar nam ik alleen al te Eijs meer dan 50 exemplaren waar. Op bijna elke plant van look zonder look kon in de eitjes vinden, ook te Simpelveld.

Van *Aporia crataegi* L. heb ik daarentegen slechts één exemplaar gezien te Vijlen, op dezelfde plaats waar vroeger de vlinder zeer algemeen vloog.

Apatura iris L. Op 5 juli zag ik vier exemplaren te Gulpen, op dezelfde dag twee te Vijlen en vijf te Holset.

Polytonia c-album L. Verschillende exemplaren te Gulpen, Vijlen, Nijswiller, Eijs en Simpelveld.

Araschnia levana L. De vlinder komt nog geregeld voor, bij voorbeeld 28.VII te Schinveld 17 stuks, 1. VIII acht te Vijlen, 2. VIII tamelijk veel te Herkenbosch.

Maculinea nausitibous Bergsträsser. Te Herkenbosch slechts drie exemplaren op de weinige planten van de grote pimperl (Poterium officinale Benth. et Hook), die nog langs een wei stonden.

Thecla betulae L. De eitjes zijn in de winter veel te vinden op sleedoorn te Gulpen en Nijswiller en ik trof ze ook aan te Simpelveld. De vlinder ziet men daarentegen bijna nooit.

Spialia sertoria Hoffmansegg. In 1969 geen enkel exemplaar waargenomen. Maar de mei-maand was ook wel koud en nat!

G. R. LANGOHR, Pleistraat 20, Simpelveld.

Een (partiële) tweede generatie van *Laothoe populi* L. (Lep., Sphingidae).

Op 3.VII.1967 kwam een *populi*-legsels van 25 eieren uit. De eerste week verliep de groei van de jonge rupsjes zeer traag. Misschien deugde het populiereblad niet. Opvallend was dat met blad van een andere populier de kweek veel harder begon te groeien. In een zeer beperkte ruimte werden de rupsen nu verder opgefokt waardoor er een soort groepseffect ontstond, d.w.z. dat er in een nauwe ruimte een versnelling van de ontwikkeling plaats vond vergeleken met die van een geïsoleerd individu. Toch ging het groepseffect over in het massaffect, dat veroorzaakt werd door overbevolking (een pathologisch verschijnsel). Van de 25 rupsen bereikten 15 stuks het popstadium (40% verlies). Op 4.VIII en 5.VIII waren er 15 poppen.

Er verschenen:

23.VIII, 2 ♂ ♂	28.VIII, 1 ♂ en 2 ♀ ♀
25.VIII, 2 ♂ ♂	29.VIII, 1 ♀
26.VIII, 2 ♂ ♂ en 3 ♀ ♀	Totaal 13 stuks.

Enkele vlinders van 26.VIII kwamen met slecht ontwikkelde of ontbrekende poten uit de pop. Twee poppen bleven liggen tot ze half september begonnen te schimmelen en daarna snel wegwijnden. Met deze kweek is helaas door de twee achtergebleven poppen lastig vast te stellen of we met een volledige tweede generatie te doen hadden of met een partiële.

Literatuur: R. CHAUVIN, 1967, De wereld van het insect. Wereldakademie nr. 16, uitg. W. de Haan, J. M. Meulenhof.

G. J. FLINT, Deventer, Swaefkenstraat 39.